

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 8 korona.
 Fél évre 4 " "
 Negyed évre 2 " "
 Külföldre egész évre 12 " "
 Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjárónak egész évre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor.
 — Egy példány ára 16 fillér. —
 Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 6 fillér, többesrét kétszeresül 4 fillérrel. Hirdetés és nyilt-tér díja előre fizetendő.
 Szerkesztőség és kiadóhivata
BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvtört. üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előzetesek és hirdetések intézendők.
 — Kéziratok nem adatnak vissza. —

Az új polgári törvénykönyv.

Rég nem olvastunk kellemesebb hirt a napilapok hasábjain, mint azt, hogy elkészült a polgári törvénykönyv tervezete.

Jól tudjuk mindnyájan, milyen égető szükség volt erre. Csaknem azt mondhatnánk, hogy lealázó volt minden jogász emberre nézve az a furcsa tudat, hogy igen sok esetben nem mondhattott biztos véleményét, hogy jogos-e valamely igény, vagy jogtalan, kereshetőségi joga van-e valamelyik félnek, vagy nincs. Mi történt tehát egy-egy ily esetben? Az, hogy tisztán szerencse ügyletté vált egy-egy per megindítása s így az igazság szent templomában börtönspekulációnak ütötték tanyát. Az igazságügyminiszter kezében az a bibliai korbács lesz ezentúl az új tervezet, melylyel Jézus kergette ki a zsidó üzérkedőket Isten hájkából! Fáj a lelkem, ha elgondolom, hogy milyen szomorú következményei voltak annak a bizonytalanságnak, melylyel a magánjog terén léptenyomon találkozunk kellett.

Magának a jognak meghatározását egyik híres jogászunk a következőkben adta: „A jog nem más, mint az államnak életrendje”. És ebben igazat kell adnunk neki. Azt pedig ismét igen jól tudjuk, hogy az állam maga a nemzet, következésképp a jog a nemzet életrendje s a jogviszony a nemzet életviszonyainak a szabályozója. Minden nemzetnek ismét megvannak a maga különös életviszonyai, a melyek különös szabályozást igényelnek s ha ez meg nem történik, ezt megérzi az egész nemzet.

Tekinthetjük-e tehát egyébként az osztrák jog uralmát, mint az egész nemzet élete elleni merényletnek. Félsszázadon keresztül a mi különös életviszonyainkat az osztrák polgári törvénykönyvben felállított normák szerint bírálták el s elhihetjük-e, hogy ez nem volt semmi káros befolyással a nemzet életére? Én nem hiszem.

Hogy egyebet ne említsék, első sorban megátolta az önálló magyar jognak a fejlődését s megnehezítette ép a most megjelent tervezet elkészítését.

Ne higgyük, hogy ennek a létesítése valami könnyű dolog volt. Bizony nem volt könnyű, mert számolnia kellett a tervezet elkészítőinek az említett különös életviszonyainkkal s ezen életviszonyok fejlődését előmozdító olyan jogszabályokról kellett gondoskodni, melyek a magyar állami, illetve a magyar nemzeti életnek leginkább megfelelnek, ezeket pedig fel kellett kutatni. — De bármennyire káros volt is az osztrák polgári törvénykönyv hatályban maradása a magyar nemzeti jog fejlődésére, még is volt annyiban előnye, hogy volt legalább valami bizonyos szabály, a melyhez az adott esetben ragaszkodni lehetett. A tágabb értelemben vett Magyarországon azonban eddig még ez sem volt. A legtöbb esetben tisztán a jogszokás alapján hozta meg a bíró ítéletét. Mennyire ingadozó talaj ez azonban, mutatják a legfelsőbb bíróságaink döntvényei, a melyek hason esetekben ellentétesek.

Nem csoda tehát, ha egy ítélet tisztán a bírósági eljárástól függ.

Ezeknek az áldatlan állapotoknak ezután vége lesz. Ez pedig egyszersmind a nemzet jólétének és vagyonszerzésének előmozdítását jelenti.

De talán még fontosabb kihatása az új törvény megalkotásának az, hogy erős bizonyítékát fogja önálló magyar államiságunknak képezni. Hisz jól tudjuk, hogy ellenségeinknek legfőbb érvük, önálló államiságunk ellen ép az volt, hogy ha tényleg létezne magyar nemzet és magyar állam, akkor annak törvénykönyve nem az osztrák, hanem a magyar volna.

Ime tehát itt van a bizonyosság arra nézve, hogy igenis van magyar nemzet, van önálló magyar állam és állami élet s a magyar állampolgárok jogviszonyait magyar törvénykönyvbe foglalt magyar jogszabályok szerint döntik el.

Legyenek üdvözölve tehát a magyar törvénykönyv megteremtői.

Dr Kovácsy Albert.

Világnapló.

Vezeteli: Bakó Sámuel.

Nagy társadalmi mozgalom, méltó utódok kegyeltes ténye vezet be e hét eseményeit. Rákosi Jenő a Budapesti Hírlap főszerkesztője, Jókai Mór, Vészi József az újságíró egyesület elnöke állanak az élén s célja, hogy Vörösmarty Mihálynak szobrot emeljen a nemzet. A kibocsátott felhívásnak máris meg van a maga eredménye, mert rövid egy hét alatt több mint 40.000 korona gyűlt össze. Az adakozók sorában első sorban a legelső magyar ember a király áll 5000 koronával. A másik nagy társadalmi esemény az a nagy ünnepség volt, melyet az egyetemi ifjuság rendezett Blaha Lujza tiszteletére: Fáklya menettel kezdődött s hangversenyvel végződött az ünnepély, melyben igaz szívvel vett részt a magyar társadalom összes kiténősége. — Gyász eseménye is volt a hétnek, Beöthy Algernon, a képviselőház éveken át kiváló tagja halt meg. Az ország egyik legkitünőbb humoros férfi; a tréfák nagy mestere halt meg, ki mindenki, a ki csak személyesen ismerte, a legszeretreméltóbb gavalárnak tartott. — Bevégződött a bur szabadságharc s Styria nevű Lloyd gőzhajón egy maroknyi magyar csapat érkezett Dél-Afrikából Trieszbe: Péchy Tibor volt huszár főhadnagy, báró Luzszenszky Félix, Simon Vilmos volt 86 os főhadnagy s kivülök még 11 magyar, a kiket a burk szabadsága annyira lelkesített, hogy elutaztak hazájukból küzdeni érte. Holtan maradt ott báró Atzél György, az elhunyt Atzél Béla báró fia, kit csak nemrég keresett családja kétségbeesetten. Most már nem keresik többé. — A legnagyobb magyar történetírók egyike volt Szilágyi Sándor, kinek születési házáat Kolozsváron emléktáblával jelölték meg. — A képviselőház még mindig a trónörökös házasságának bebiztosítására szóló törvényt vitatja. A nov 3-iki ülésen az első szónok György Elek volt, a ki a trónörökös házasságának bebiztosítása ellen beszélt, a javaslatot Horváthy Nándor védelmezte. Az ülés végén Páder Rezső interpellálta a földmivelési minisztert a miatt, hogy Sopron-megyében igen sok a nyúl s rengeteg károkat okoz a vetésekben. A nov 5-iki ülésen Polonyi Géza beszélt ki s három és fél óráig tartóztatott a javaslat ellen. Utánna Horváthy Nándor igazította helyre félremagyarázott szavait. A nov 6-iki ülés főeseménye Szilágyi Dezső nagybeszede volt, melyet Barabás Béláé előzött meg. Szilágyi két óráig tartóztatott a javaslatot, míg Barabás Béla ellene beszélt. Rakovszky István szólt még fel a néppárttól s neki Szilágyi Dezső nyomban meg is felelt. A november 7-iki ülés szónokai mindketlen a javaslat ellen beszélték. Az első Eötvös Károly volt, a második Thaly Kálmán. A törvényjavaslat tárgyalása még a jövő héten is elart. — A budapesti egyetem kebelében egy jótékony és önképző egyesület áll fenn évek óta, a Szent-Imre-egyesület, melynek zászlószentelési ünnepélye ezen a héten, volt szentelt. Az ünnepélyt az tette országos hírvé, hogy az ünnepeket Apponyi Albert gróf mondotta. — A szerbek igen szegény emberek s még szegényebbek lettek e héten, mert Illits Dóme a nemzeti bank főpénztárosa ellopott egy nagy summa pénzt, hogy mennyit, még nem is lehet tudni. A sikkasztó öngyilkos lett. — A franciaia képviselőház szintén összeült a héten de már az első ülésük olyan viharosak, hogy valószínűleg feloszlatják. — Ezuttal legutoljára maradtunk a kínai háborúval, mert jóformán semmi újat nem lehet róla mondani. Mig ugyanis Pekingben a békekalkudozások folynak, addig a vidéken az egyesült európai hadak verik a kisebb lázadó csapatokat.

Székelvöldi nyomorúságok.*

Közelebről olvastam az országgyűlési tudósítások folyamán hogy György Gyula országos képviselő meginterpellálta a kormányt a közbirtokosságok tulajdonát képező közös erdők használatára és kezelésére tárgyában és követeli, hogy miután a tulajdonosok azokat az arányosítást folytán felosztották, ki-ki a saját illetőségét ezen osztály révén magára tekkönyvezte és birtokába vette, azt szabadon használhassa.

Kijelentem, hogy György Gyula képviselőnek régi barátja és tisztelője voltam és vagyok. Ö egyike azoknak a kevés székelvöldi képviselőnek, kik tehetség, tanulmány és szónoki erővel megáldva, a képviselői állás színvonalán felül emelkedtek; sőt mint katolikus ember megbotránkoztat azon, hogy a néppárt vezérferfiái nem állották éppen a György Gyula választókerületét teljes kudarcra elhagyatni; éppen annak a képviselőnek választókerületét, ki az erdélyrészi r. katolikusok statusgyűlésén Ugron Gáborral egyetemben az önkormányzati életnek egyik legerősebb és legérdemesebb oszlopa. —

Mindezen elismerésem dacára egy konkrét esettől eltekintve, általában György Gyula képviselő interpellációjának jogosultságát és időszerűségét el nem ismerhetem.

Ugy látszik, György Gyula képviselő urnak, ki már huzamos idő óta nem lakik a Székelvöldön, hanem állandóan Budapesten tartózkodik, nincsen tudomása arról az egész székelvöldi tönkretelő üzelmekről, melyek a nagyterjedelmű székelvöldi közérdek és közlegelő arányosításánál felbujították. Ha arról az egész nép tömegét koldusbotra juttató üzelmekről csak halvány ismeret lett volna, felteszem róla, kinek bizonyára székelvöldi szíve van, hogy interpellációját arra a határozott követelésre irányította volna, hogy a Székelvöldön az arányosítási és birtokrendezési törvényeknek további végrehajtása azonnal felfüggesztessenek. Udvarhely-, Csik- és Háromszék megyébe szakközégek küldessenek ki, kik a helyszínen tanulmányozzák ennek az erdélyi részeken fajfenntartó magyar elemnek végleges kifosztását eredményező bajok okait, hogy azok orvoslása iránt a törvényhozás sürgősen intézkedhessenek. Hisz György Gyula is velem együtt székelvöldi lévén,

* Ezen cikkelyt a beklüldő ohajtására szóról-szóra közöljük. Szerk.

ismeri a székelvöldi népszámlálást, mely különösen az „enyém és tied” kérdésében elég leleményes és ha kell erőszakos is egy a helyi viszonyoknak meg nem felelő törvény kijátszására.

Szomorú előpélda erre a regálé-váltásról megalkotott törvény végrehajtása a Székelvöldön. Milliokra menő értékek poeokolláltak el azzal, hogy a regálé-váltás tőke felosztották. A megváltást megelőzőleg a korcsmák jövedelme átlag a székelvöldi községek szükségleteinek fedezetére fordították, kivéve a csak szorványosan előforduló földesúri korcsmájok jövedelmét. Ez a községek el lett tékozlva, idegenek megvették és a székelvöldi közbirtokosság jutott abból átlag 5-10 forint, melylyel egy pár eszmáit veti, ha meg nem itta; de a községi potadók azóta 100 százalékkal emelkedtek, mert a haladás és a közigazgatás fejlődése a község polgáraitól a kiadások folytonos szaporodását kegyetlenül megkövetelték.

En már akkor is harcoltam a községeknek elpredálása ellen, de a káros áramlatnak ellentánni lehetetlen volt. Hiba a törvényhozásban is megvolt, mert habár előre láthatta, hogy a modern fejlődés a községektől fokozott áldozatokat fog megkövetelni, nem gondoskodott arról, hogy a regálé-váltás tőkének kamatai, miként addig történt, egy jövőre is a község szükségleteinek fedezetére fordítsák, hanem megengedte, hogy azok felosztassanak és elpredáltsanak.

Hát mi történt a székelvöldi katonaság tulajdonát képezett „lövészési alapok”-kal? hát azok is felosztották és elpoeokolláltak, mert ez is a két-ág katonaság családjaik községére volt Szóval, mióta alkotmányunkat és szabadságunkat visszakaptuk, ez a mostani székelvöld nemzedék minden községet, melyet őseink megkíméltek, megtartottak és megvédelmeztek felosztatta és elpredálta és hogy a székelvöldi nép tömetének teljes elszegényedése befejeztessék, megközdődött, a több 100 millió értéket képviselő közérdekek és közlegelőknök is elpredálása és elvesztegetése.

Lássunk csak egy pár esetet. Udvarhelymegyében H.-Almás nagyközség székelvöldi népessége testi és értelmi fejlődése, rendszere, törvénytellete, gazdasági berendezése és építkezés tekintetében is mostanig a törvényhatóság mintaközsége volt. Ennek a tisztá székelvöldi községben körülbelül 24.000 kat. hold terjedelmű határa, melyből mintegy 8000 kat. hold művelés alatt álló határa tagosítás alá vettett, a tagosító mérnök megkezdte a munkát. Minthogy évek közben szokatlanul megnőtt az étvágy, elhatározották, hogy ezzel az alkalommal a mintegy 16.000 holdra rugó közlegelők (erdők és legelők) is arányosítassanak és a tagosító mérnök a tagosítás magas kulcsa alapján az arányosítás keresztülvételével is megbizottat. A költségvetés szerint csak a működő mérnök díja 39.000 forintra, vagyis 78.000 koronára emelkedett.

Ha már a tagosításnak és arányosításnak a mérnök díján kívül, a többi költségei is u. m. bírósági kiszállásoknak, becsülő és osztályozó bizottságoknak, ügyvédeknek stb. költségei is számításba vétetnek, ennek az eddig virágzó községnek birtokrendezése emberi számítás szerint 100.000 koronába fog kerülni. Mikor ez a virágzó község lakossága ezt a 100.000 koronára rugó költséget ki fogja iazadni, akkor annak egész lakossága a mai nehez megélhetési viszonyok között el fog szegényedni. Igaz, hogy a birtokrendezés megtörtént, de a lakosság tönkre ment; és ennek a virágzó községnek vagyona idegen, jött-ment embereknek, uszorsáknak és néhány erőszakos élelem embernek kezébe kerül. No az ilyen birtokrendezésből nem kérünk. Ott van Háromszék megyében „Nyén” község. Ebben 1871/2. években az arányosítás a közérdek- és legelőkre nézve megkezdett és végre is hajtatott. Ez alkalommal az urbérességet veszített volt földes urak, a volt urbérességek és azok, a kik a közlegelőkben legalább 100 holdat birtak, arányrészeiket kikapták, a többi közbirtokosok közlegelőkben maradtak. Később, 1881. évben a művelés alatti három határban u. m. ugar, tavaszi és őszhatárban is a tagosítás keresztülvételével befejeztették. Jelenleg azonban a már arányosított erdők és legelőkben, egy a tagosítás, mint az arányosítás folytatása elrendeltett, mert egyeseknek időközben sikerült a közlegelőkben 100 holdat meghaladó arányrészt összevásárolni, ezek az arányosítás továbbfejlesztését, mások pedig a már arányosított erdők- és legelőknök fekvő kaszálóknak és erdőknek tagosítását kérték. A kir. törvényszék úgy az arányosítás folytatását, mint a már egyszer arányosított erdők és legelők tagosítását elrendelte. Ez lehetetlen állapotokat idézett elő, mert az arányosítási törvényben világosan benne van, hogy a 100 holdon alóli közbirtokosok által a d. d. községben maradjanak; arról pedig, hogy a már arányosított közérdek és legelő is tagosítsassanak, a törvény sehol nem rendelkezik.

A bírósági eljárás a tagosítás és arányosítások folyamán törvényellenes állapotokat idézett elő. Maga a királyi kuria is egyes konkrét esetekben helyt adott az arányosítások további fejlesztésének és folytatásának, de nem teljes ülésben és így ezen határozatok a döntvény kötelező erejével nem bíznak. Ez a törvényellenes bírói gyakorlat megszüntette az arányosítási törvény azon alapvetelét, hogy a 100 holdon alóli közbirtokosok által a d. d. községben maradjanak; ez a körülmény a közbirtokosok nagy tömegének kifosztására adott kedvező alkalmat. Ebben az állapotban gyökerezik az a szomorú jelenség, hogy egyes hatalmasabb emberek, teljesen idegen uszorsók, összeharicsolják a községben maradt közbirtokosok arányrészeit és a tömeget koldusbotra juttatják.

De lássuk mik történnek Háromszék megye Zagon községében is, hol 5-6000 lakos van és hol vannak urbérességet veszített volt földesurak, volt urbérességek és kétág székelvöldi katonaság utódai. Ennek a nagy községnek van körülbelül 50.000 k. hold területű erdősége és legelője. Kétségtelen adatok igazolják, hogy ezen nagy terjedelmű közlegelőknek igen tekintélyes része, a politikai község és nem a közbirtokosság tulajdonát képezte. 1859. évben jogerős ítélettel kimondották, hogy

a székelvöldi birtokosok közerdeje és legelője, ököttulnmasok, lökikötő helyek, itatóhelyek és addig fajzásra és legelésre közösen használt helyek fel nem oszthatók és a politikai község tulajdonát képezik. Kétségtelenné teszi ezt az a tény is, hogy az 1880-as években Zagon község képviselőtestülete — 78.000 forintot egy nagy terjedelmű „Nagy-Bota” nevezetű erdőséget Oláhországnak eladta és ez a terület Magyarország testéből kiszakított.

Később ezen nagyközség összes közérdeői és legelői a közbirtokosságra tekkönyveztetett és azokban most folyamatosan tettek az arányosítások és felosztások. Természetes, hogy ez a művelet itt is alkalmul szolgált arra, hogy a közbirtokosoktól az arányrészek elharicsollassanak és a nagy tömeg kifosztassék. Társulatok alakultak, melyek legalább is 100 holdat meghaladó arányrészeket egy birtokos nevére tekkönyveztek, hogy a községszöglől szabaduljanak és később a kiszakított területeket egymás között felosztassák. A királyi kuria 1900. évi május 29-én 27. urb. sz. a. a. kelt jogerős ítéletében világosan el van ismertve, hogy az arányosítási törvény kijátszására alakult ilyen társulatok nevezett községben megvannak és azokat jogosult érdekszóvetkezeteknek nevezik meg. Ezen kuriai ítélet azt is elrendeli az alsóbb bírósági ítélet módosítására, hogy a volt urbérességek olyan erdő adassék, he eszközöla és épületefa van, mert azok elvezetése 1848-éltől is jogosítva voltak, és a részükre kiadati terve zott területeken az nincsen; ez okból új elhelyezkedés tervet rendel el. A működő mérnök új tervet készít és ebben a volt urbéressék nem ott hol kérték, és a kuria is megengedte, hanem teljesen lehasznált cziheres és borsika fenővel beült legelő területeket jelöl ki a volt urbéressék részére. Az egy millió összege megérő ép erdőkből mit sem fognak a működő mérnök terve szerint az urbéressék kapni. No de ez a terv még, nem jogerős. Elég volt mostanra és nem folytatom ezuttal tovább a székelvöldi nyomorúságok történetét.

Egy székelv.

A vármegye rendkívüli közgyűlése.

Székelv-udvarhely, nov. 10.

Ragyogó őszi napfényben gyülekeztek Udvarhely vármegye törvényhatósági bizottságának tagjai a ma rendkívüli közgyűlésre s mintha csak a csillag napfény okozta volna, olyan jókedvűen üdvözölték egymást a közgyűlési terem előcsarnokában.

Samura, a nagybajsz megyei huszárra — ki diszkrét állott — szintén elragadt a jókedv s czifra tarsolyát csillogtatva, tiszteletudó mosolylyal szalutál-gatott a megyei vezérferfiaknak.

Jött dr. Damokos alispán 10 órakor pontosan, azután megszólalt a nagyteremben a csengettyű s bevonulta a megyei urak... Sietve foglalt helyet mindenki s nyomban bizottságot választottak, a mely felkérte a főispánt a közgyűlés vezetésére. A bizottság tagjai lettek: báró Kemény Béla, dr. Török Albert, Ugron Zoltán, Pálffy Dénes, Jakab Gyula, Bedő Ferencz, Kóncz Armin, Gergely Mózes.

Eljenzés között foglalta el helyét Hollay Arthur főispán s a közgyűlést a következő nagyhatású beszéddel nyitotta meg:

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Némely fontosabb jelentőségű és sürgős intézést igénylő ügynek tárgyalása tette szükségessé a mai rendkívüli közgyűlésünk egybehívását. Midőn az elnöki széklet elfoglaltam és Önöket tisztelt uraim szívélyesen üdvözölni szerencsém van, örömmel em ékezem meg Széll Ignác belügyminiszteri államtitkar urról, ki közelebbi időben töltötte be közszoal-gátának 30-ik évfordulóját. A nevezett államtitkar urnak kiváló egyénisége, a belügyminiszteriummal kifejtett üdvös tevékenysége és a gyakorlati közigaz-gatás terén szerzett széleskörű tudása, valamint fényes tehetségei annál inkább ismeretesek vármegyénk tör-vényhatósági bizottsága előtt, mert ezeltől néhány évvel a közigazgatási hivatalok megvizsgálása alkalmával személyes látogatásával tisztelte meg vármegyénket. Meg vagyok győződve, hogy tisztelt közgyűlés, a tárgysorozatba fölvevő indítvány kapcsán örömmel használja fel a kedvező alkalmat arra, hogy közszolgálatának 30-ik évfordulóján az államtitkar urat szívélyesen üdvözölje.

Ezuttal nem mulasztatom el fölemlíteni, hogy a törvényhatósági bizottság mult évi október 7-én tartott közgyűlésének határozata, gróf Haller Jenos hivatalbeli elődöm arcképeinek a díszterem számára való megfestése iránt, teljesítve lett és ez az arckép ime a díszteremben elhelyeztetett. Ez a megiszteltetés bizonyára megilletti azt a férfit, ki nemes Udvarhely vármegyének főispáni székét három éven át ne-héz küzdelmek között töltötte be, és akinek ügybuzgó működéséért a törvényhatósági bizottság a mult évi főispáni személyváltozás alkalmával tartott ünnepélyes közgyűlésében méltó módon fejezte ki jegyzőkönyvileg elismerését és köszönetét.

Fajdalommal kell megemlékezem Daniel Elek trvhatósági bizottsági tagtár-unknak várati nál korai megrendítő halálésétéről. Megboldogult tagtársunk, mint e nemes vármegye egyik őseredeti előkelő székelvöldi családjának tagja, kiválóan szerepelt vármegyénk társadalmi, politikai és önkormányzati közeletében, melynek tevékeny, szorgalmas és tehetséges munkása volt. Ugy is, mint családjaért gondosan munkálkodó családfi és szorgalmas mezőgazda, ugy is, mint e vármegye egykori tisztviselője és községügyi előadója, mindenkor oda törekedett, hogy híven és aldozatköszöggel teljesítse köteleseit egy hozzátartozóinak, valamint annak a közügynek javára, melynek szolgálatára szegő dött. A súlyos vesztéség alkalmából azt hiszem, a t. közgyűlés tagjainak érzelmet tolmácsolom, midőn indítványozom, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvébe adjon kifejezést Daniel Elek elhunytja feletti fájdalomnak és részvétének, egyszersmind pedig részvétirátot intézzen a megboldogultnak özvegyéhez és atyjához.

Olcso alkalmi vétel!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy miután áruraktárom igen tulhalmozott, a mai naptól kezdve az összes **divat, róff és rövidáru készletemet**

RENKIVÜL OLCSÓRA

szállítottam le, miért is ezen körülmény becses figyelmébe ajánlom.

Székely-Udvarhelyt, Tisztelettel: 1900. nov. 1. **Szenkovits János.**

Olcso alkalmi vétel!

Nagy lámpa raktár.

A helyi és vidéki **építkező közönséget**

ez uton van szerencsém értesíteni, hogy mindenféle **üvegezőseket** a legújantóbb árak mellett elvállalok.

A munkálatoknak **pontos és gyors** kiviteléről kezeséget vállalok, valamint arról is kezeskedem, hogy a legközönségesebb üvegtábláim is csehországi sima, fehér üvegek, tehát a legkényesebb igényeknek is megfelelek. — Továbbá van szerencsém egész újonnan berendezett **porcellán-, fűszer- és lámpa-üzletemet** a helyi és vidéki közönség szíves pártfogására ajánlani.

A nagyérdemű közönség szíves megrendelését kérve, vagyok

teljes tisztelettel: **Szentpétery Gergely.**

Legjutányosabb árak.

Sz. 13.224—1900. fszb.

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Árvátfalva II határrészben fekvő és a homoródszentmártoni közbirtokosság tulajdonát képező erdőből 100 kat. holdnak mintegy 8670 m² lucfenyő és 5440 m² jegenyefenyő fűrészenyag és 4980 m² lucfenyő és 1105 m² jegenyefenyő épületi fakészlete — három évi kihasználási időtartam mellett — **1900. évi december hó 3-án d. e. 10 órakor** H-Szent-Márton község-házánál nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árverésen ki fog adatni.

Kikiáltási ár 47.362 korona, minek 10 százaléka bánatpénz. Árverési feltételek a homoródkládi főszolgabírónál és a székelyudvarhelyi m. kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők.

H-Oklánd, 1900. október hó 30.

A főszolgabíró szabad ágon: **Szakáts Zoltán,** szolgabíró.

Sz. 500—1900 vgh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közönségre teszi, hogy a székelykeresztúri kir. járásbírószá 1900. évi V. 285. számú végzése következtében dr. Lindenfeld Zsigmond nagyváradi ügyvéd által képviselt Jungreis és Weisz nagyváradi cég javára Neufeld Elias siklói lakos ellen 149 korona 56 fillér s jár. erejéig 1899. évi nov. hó 28-án fogantatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 738 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ló, törökbuza, széna, buza, zab és 1 tinó nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a székelykeresztúri kir. járásbírószá 1900. évi V. 146/6. számú végzése folytán 149 korona 56 fillér tőkekövetelés, ennek 1899. évi január

hó 1. nappjától járó 5 százalék kamatai, 1/4% váltó díj és eddig összesen 210 korona 45 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Siklódon alperesek házában leendő eszközzésére **1900. évi november hó 12-ik napjának** délelőtti 11 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is fel fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz.-Keresztúrt, 1900. évi október hó 23-án.

Szalontai Albert, kir. bír. végrehajtó.

MOST jelent meg **PÁLMAY JÓZSEF:**

„Udvarhely Vármegye Nemes Családjai”

czímű nagyszabású műve **34 nagy 40 íven, ára tüzve 16 korona.** Kapható a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkiadó, könyvkereskedőnél) Székely-Udvarhelyt. — Művészies kivitelű bekötési táblák e műhöz darabonként **4 koronáért** ugyanitt megrendelhetők.

Videki megrendelések utánvétel teljesítettek.

Gazdak és állattenyésztők meggyeznek abban, hogy Magyarországon az állattenyésztés hanyatlott. Ennek oka kétségtelenül az utóbbi időben elharapódzott állatbetegségekben keresendő. E tekintetben **kiszámíthatatlan jelentősége** van **Somogyi Géza** találmányának, az **állatok emésztését elősegítő por**nak, amely fokozza az állatok ellen és elősegíti a hizást.

A 13.652. számú szabadalmazott D. 46. sz. iparjogvédelmi eljárást Somogyi Géza-féle állatok emésztését elősegítő por 56.086. és 36.775. számú törvényes védjeggyel bír s a hivatalos vegyelmezésen kívül első rendű **gazdaságok, állatorvosok, gazdasági iskolák, egész község által kipróbálva van,** a kik írják, hogy nemcsak sertéséknél, de mindenféle állatnál feltűnő és bámulatos hatású, szóval biztos hatású por; **kétszázszor ember használja, elismeri és dicséri a por csodás hatását,** étvágy, emésztés, hizási szerül is kifizeti magát a por használása. Minden háznál nélkülözhetetlen. — Elismerő levelek vannak még **huszár és tüzér** ezredektől is, **pek a lovaknál is óriási eredménnyel alkalmazták.** — Egy csomag 18 kr., 1/4 kilós doboz 45 kr., 1/2 kilós doboz 90 kr. — Utasítás és elismerő levelek bárhol megnezhetők. — Viszont eladók nagyobb kedvezményben részesülnek. — Egyedüli főelárúító **Szentpétery Gergely Sz.-Udvarhelyt.**

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET
SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utca.

Tagjainak keresete, hitele- és üzleti érdekeiknek előmozdítását tűzte feladatául. Ajánlja az erdélyi részekben páratlanul álló olcsósága és kitűnő **cipőfőlétszereit** minden alaku cipőpökhöz. Raktáron vannak és mindig a legkiválóbb minőségben kaphatók: I., II., III-szor üteltett ökr- és bivaltalpak 90 1.35-ig. Angol talpbéles, cseres hasított, boeskor talpak. Tehen-, piling- és borjubőrök (fekete és vizes). Különféle legfinomabb zergék. Csizma- és cipőbélések mindenféle színben (juhőr). Legfinomabb szatén és lag, kidbőr, francia sevro, oroszlag. Szígyartok részére blank és színes juhlag minden színben. Cipő- és csizmakellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbőr fekete és kocsimosó. Ponyvak mérték után megrendelhetők. **Cipőpökenesök fekete és sargacipőkhöz legolcsóbban itt kaphatók.** E szövetségnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt 10 20 koronás összegekben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvetelre bármikor lehet jelentkezni a szövetség helyiségében.

HIRDETMÉNY.

A méltóságos erdélyi róm. kath. státus az 1900. évi szeptember hó 20-án kelt 1716. számú rendeletével a székelyudvarhelyi róm. kath. főgymnasium épületén eszköz-
lendő javítási munkákat 6728 korona 24 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatosításának biztosítása céljából az **1900. évi december hó 4-ik napjának d. e. 10 órájára** a helybeli róm. kath. főgymnasium igazgatói irodájában tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számitandó s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kintüztől nap d. e. 10 órájáig alulírt igazgató kezéhez annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek alulírt igazgató irodájában naponként megtekinthetők.

Kelt Székely-Udvarhelyen, 1900. évi november 3-án.

Soó Gáspár, igazgató.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak és észszerűnek ismertett el. **KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.**

Ő fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő eszázari és királyi fensége Szalvator Lipót főherceg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal béelt cipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel, ugyanannal a cipésznel s aztán küldjek ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelőek, mint megfelelőek voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július 8.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betéttű cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden láb fáradásom, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17.

Wekerle Sándor.

Köszönetnyilvánítás Cho... Olga grófnő udvarhölgytől.

Órjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé láb fáradás!

Sem lyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdegenat, sem lábdegen. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagsága 2 kor. 40 fill. egyszerű 1 kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbéles kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottat.

Viszontelárusítóknak megfelelő árengedmény.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Az asbestáru-gyár képviselője:

Bőrirpar-szövetkezet Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utca.

Pilseni ősforrás! Pilseni ősforrás!

NEMZETI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
SZÉKELY-UDVARHELYT (Kossuth-utca).

A SÖR-ök „SÖR“-e, azok királya:

A „PILSNERI ŐSFORRÁS SÖR“.

Ennek az orvosi tekintélyek által is kitűnő minőségűnek elismert, egészségügyi szempontból megbecsülhetetlen italnak kimérésére csarnokot nyitottam.

Tiszán kelet **valódi erdélyi borok**-kal, **jó magyar konyhá**-val állók a nagyérdemű közönség rendelkezésére. — Reggeli, ebéd, vacsora abbonement-let kényelmes berendezett helyiségemben, valamint házakhoz szállítva is — nálam a legolcsóbb árakban kapható. — **Vidéki közönség részére — szükség esetén — egészen külön szóval rendelkezem, hol a legolcsóbb és izletesebb ellátást biztosítom.**

A n. é. közönség látogatását kérve, vagyok és maradok

Naponta változatos étrend; egy villás zóna-reggeli 8 kr (16 fillér)

legalázatosabb szolgálja: **Schneider G. A. Sándor István.**

PANAJOTH ALBERT MŰLAKATOS
SZÉKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCZA 44.

A t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy jó nevű üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok valódi Singer és Medium (posztó-varró), Viberatis arikahajos és bőrvarró **Hové**, valamint szabó gépeket, melyek már többeket fölülmúltak. Valódi acél-épeimért 10 évig jótállok s vevőimért azon kedvezményben részesítem, hogy a nálam vásárolt gépeket ingyen javítom. A varrógépek raktáromon 33—100 frtig kaphatók.

A legfinomabb angol kerekpárok és kerekpár-kellékek állandóan nálam legolcsóbban kaphatók. Raktáron tartott gépeimért 2 évig jótállok. 1 és fél óra alatt kerekpáron bárkit megtanítok. **Villamosjelző készülékek, villamos cselezők, telefonok, vízvezeték berendezések** a legolcsóbb árak mellett eszközöltemek.

Monarch féle gépek 100 frt. Pesoch-gépek 140 frttól 200 forin ig.

Bármily gépek javítását, lakatos munkák, épületvasalások (racsoszatok), sirkerítések készítését saját vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesítem.

Tűzelők (takaréktűzhelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, esetleg ciónyös részletfizetésre is.

Teljes tisztelettel: **Panajoth Albert.**

Hatodik

ELŐFIZET

Egész évre . . .
Fél évre . . .
Negyed évre . . .
Külföldre egész . . .
Papok, tanítók, g . . .
és közs. előjárók . . .
tanító-egyetel tagjai . . .
zón . . .
— Egy példán . . .
Megjelen . . .
vas . . .

Erasó

Emlékez s könnyhullá natunk oly teségünk.

Hazánk ifjusága is g Ártatlan szív énekei száll lekbeszédök kinek halála ejtett oly kes kell vésmiök

Legyen tárgyához királyneket nyekben gaz tudott lenni fény övezte

Benne szépsége s volt predesti tos szerénys királyunk sz kel a nyilatki kicsinyke te

Mily jó a korona fé rényebb, m vel megmél

Idegen megszerette mintha itt a azt úgy, a 23-án, midl hezedett a sz á g b a n dolgai, a Magyar o szul, a z

Ha tró gyermekei anya volt a módja pedl kezésnél se nyeket.

Mintha kik külső üzés az er lem. Beteg Dicsér terünek, legszabb je gyermekeim hogy a fia olták a tő nyunk emi allítsák ot elé, hogy haza- és a Szivöl otthon bó Halad testületek, élni fog időkig.

A t gesvári .N ujság követ ből arról sára illetek. Örömmel v székro várm s egyneve gálában utóbbi éveki tekintetből binációba legnagyobb kormányzói ban föltöti h egyenes jel hazafiságár tudta egész segü polga A közigazg eclatant bi a vármegye a mi mind sullyal bír pedig a vá becsülést k osztatlan k és nagyobl S o m o g y